

Nieuwe Uitgaven

Mark VANVAECK, *'t Pallieterke van Bruno De Winter 1945-1955*. Antwerpen De Nederlanden, 1987, 152 blz. en 14 blz. foto's ; 750 fr.

Dit is een belangrijk boek voor wie de herleving van het Vlaams-nationalisme na de tweede wereldoorlog wil bestuderen. Niet dat het behandelde Antwerpse satirische weekblad een nationalistische ideologie zou uiteengezet en verkondigd hebben. In 1954 zou Frans van der Elst vaststellen dat men op dat gebied nog nergens stond, en hij zou de Volksunie stichten met als eerste actiepoint de opleiding en ideologische scholing van militanten, die het kader zouden vormen van de op te bouwen partij. Hij heeft het ons verteld in *De bewogen jaren. Mijn memoires 1920-1958* (besproken in W.T. 1986, 2). Een studie over *'t Pallieterke* leert ons de achterban kennen, waaruit de nationalistische beweging en partij zouden kunnen recrutereren. Het ging immers om een blad dat, althans naar eigen zeggen, einde 1945 op 58.000 exemplaren werd gedrukt en in september 1949 nog op 30.000.

De auteur heeft berekend in welke verhouding de voornaamste politieke thema's erin aan bod kwamen. In 1945 kreeg de repressie 47 % van de aandacht ; dat daalde geleidelijk, tot 15 % in 1950, toen de koningskwestie enorm veel plaatsruimte kreeg, maar daarna schommelde de repressie weer rond de 25 %. De koningskwestie viel van 30 % in 1945 op 11 % het jaar daarna, om dan weer te stijgen tot de absolute topper van 48 % in 1950. Haar plaats werd ingenomen door de Vlaamse beweging, die pas in 1947 boven de 8 % uitsteeg en vanaf 1951 onbetwistbaar de topprioriteit kreeg, met rond de 40 %.

Van september 1946 tot 1949 vormde de kritiek op het parlementair stelsel de hoofdmoot, met 34 à 40 % van de artikels, en ondanks de latere daling bleven het er nog 20 % in 1955. Het parlement hield zich in hoofdzaak bezig met domme dingen, de parlementariërs, die willoze stemmachines, waren „schoften” die op kosten van de staat hun luxueus leventje leidden in absentieïsme en kumulatie. Deze opstelling van Bruno De Winter hing samen met zijn stellingname in de koningskwestie en de repressie : met name al wie de bezettingstijd buiten België doorgebracht had, was een verdorven politiker. Daar waren dus C.V.P.-ers bij als Frans Van Cauwelaert en August De Schryver, maar in hoofdzaak waren het mandatarissen van de antiklerikale partijen die het mikpunt waren van zijn scheldproza. Overigens kregen ook de vakbonden het te verduren, de werklozen, de Joden, de landsverdediging, de Benelux ... Het is duidelijk dat *'t Pallieterke* van meet af aan de C.V.P. slechts als een minder kwaad zag en hoopte op een zuivere flamingantische partij. In de hier bestudeerde jaren bleef die hoop zwak : na de nederlaag in de parlamentsver-

kiezingen van april 1954 twijfelde het blad of „een Vlaamse partij van enig aanzien buiten de C.V.P.” wel mogelijk was ; ze zou het nooit verder kunnen brengen dan enkele zetels.

Door hun principieel nationalisme en hun doorzettingsvermogen hebben Van der Elst en de zijnen getoond dat het anders kon. Het zou de moeite lonen, indien er, in een even degelijke persstudie als die van Mark Vanvaeck, zou worden nagegaan of en in hoever in de Volksunie-organen een zelfde geestesgesteldheid merkbaar werd als in *'t Pallieterke*.

Lode WILS